

Αλληλεγγύη

Ορθοδοξία / Κοινωνικά θέματα

Αθανάσιος Μουστάκης, Δρ Θεολογίας

Στην κοινωνία μας έχει επικρατήσει μία αντίληψη που θέλει τον άνθρωπο να κοιτά τη δουλειά του, χωρίς να παρεμβαίνει στις ανάγκες του πλησίον του και όταν το κάνει να το κάνει με την τήρηση των αναγκαίων αποστάσεων, ώστε να μην εμπλακεί συναισθηματικά.

Είμαστε ευγενείς, διακριτικοί, αλλά ταυτόχρονα απομακρυσμένοι, και ίσως αδιάφοροι.

Το θέμα της «**αλληλεγγύης**» προς το συνάνθρωπο είναι ένα πραγματικά ενδιαφέρον πρόβλημα, ιδιαίτερα σε συνθήκες κρίσης όπως αυτές που ζούμε σήμερα.

Σχετικά με την ετυμολογική προέλευση της λέξης δεν υπάρχει ομοφωνία. Κάποιοι την ετυμολογούν από το «**αλλήλων + εγγύς**» δηλαδή ο ένας κοντά στον άλλο, ενώ κάποιοι από το «**αλλήλων + εγγύη**» δηλαδή αναλαμβάνω κοινές υποχρεώσεις μαζί με άλλον. Το βέβαιο πάντως είναι ότι η αλληλεγγύη έχει να κάνει με τη σχέση μας με το συνάνθρωπο και τον τρόπο με τον οποίο τη διαχειριζόμαστε στη ζωή

μας.

Μία πολύ καλή αφετηρία για να δούμε αυτή τη σχέση είναι να ερευνήσουμε το τι σημαίνει ο άνθρωπος για μας.

Σύμφωνα με την ανθρωπολογική προσέγγιση της ορθόδοξης παράδοσης ο άνθρωπος, κάθε άνθρωπος, είναι πλασμένος σύμφωνα με την εικόνα του Θεού. Αυτό το χαρακτηριστικό αποτελεί ένα εργαλείο, μία δυνατότητα που αν την αξιοποιήσουμε, θα οδηγηθούμε στην ομοίωση με το Θεό, και θα γίνουμε κατά χάριν Θεοί.

Τα στοιχεία της εικόνας του Θεού στον άνθρωπο είναι η δυνατότητα που έχουμε να αληθεύουμε εν αγάπη, δηλαδή να περνάμε τη ζωή μας με ελευθερία και αγάπη, αναζητώντας την αλήθεια, η οποία είναι ο Τριαδικός Θεός, όπως έχει αποκαλυφθεί στην Εκκλησία.

Η ελευθερία στην οποία απευθυνόμαστε δεν είναι του τύπου «είμαι ελεύθερος να διαλέξω το α ή το β προϊόν», αλλά το να μπορώ να επιλέξω ποιο ή τι είναι σε θέση να ενισχύσει την ελευθερία μου, συνδέοντας τον καθένα από εμάς με την πηγή της ελευθερίας και της αγάπης που είναι ο Θεός.

Η **ελευθερία**, λοιπόν, είναι αυτό που μας οδηγεί στον αγώνα για την επίτευξη της αγάπης. Η αλληλεγγύη, με τη σειρά της, είναι καρπός της αγάπης μας προς το συνάνθρωπο και όχι μία πράξη κοινωνικής ανοχής ή επιφανειακής καλοσύνης και ευγένειας.

Σε κάποιες περιπτώσεις, όμως, η αλληλεγγύη λειτουργεί ως άλλοθι για τις παραλείψεις και τις αδυναμίες μας. Πώς μπορεί να συμβεί κάτι τέτοιο; Μα με την αντίληψη ότι πετώντας λίγα χρήματα ή ένα κομμάτι ψωμί σε κάποιον που το έχει ανάγκη κάναμε το καθήκον μας ως άνθρωποι και πλέον μπορούμε να κοιμηθούμε ήσυχοι.

Η αλληλεγγύη - φιλανθρωπία για την ορθόδοξη παράδοση έχει μια άλλη διάσταση πολύ πιο δυναμική. Ας δούμε μερικά παραδείγματα:

Ο γνωστός μας **Μέγας Βασίλειος** όταν ήταν επίσκοπος στην Καισάρεια, δεν αρκέστηκε να διαθέσει χρήματα ή να οργανώσει την οικοδόμηση της Βασιλειάδας, αλλά εργάστηκε χειρωνακτικά σε αυτή.

Ο άγ. **Ιωάννης ο Ελεήμων**, πατριάρχης στην Αλεξάνδρεια, όταν του σώθηκαν τα χρήματα για την εξαγορά υποδουλωμένων Αλεξανδρινών, σύμφωνα με την παράδοση, πουλήθηκε ως δούλος ο ίδιος, για να μπορέσει να εξαγοράσει κάποιους

ακόμη. Υπόδουλος παρέμεινε για αρκετά χρόνια υπομένοντας ό,τι αυτό συνεπαγόταν.

Μία άλλη όμορφη περίπτωση αλληλεγγύης, η οποία καταγράφεται στην Καινή Διαθήκη, στο βιβλίο Πράξεις Αποστόλων, είναι αυτή της αγίας **Ταβιθά**, η οποία, αν και ήταν πλούσια, δεν αρκέστηκε στο να προσφέρει χρήματα σε όσους είχαν ανάγκη, αλλά εργαζόταν μαζί με τις χήρες στον αργαλειό, υφαίνοντας.

Ο άγ. **Νεκτάριος**, όταν κάποτε ασθένησε ο επιστάτης της Ριζαρείου, για να μη χάσει ο τελευταίος τη δουλειά του, έκανε αυτός, κατά τη διάρκεια της νύχτας, κρυφά, την προβλεπόμενη καθαριότητα, σηκώνοντας στους ώμους του το βάρος της αγάπης προς το συνάνθρωπο.

Τον φετινό Νοέμβριο (2012) έγινε μάζεμα ελιάς με προσωπική εργασία του Μητρ. Θηβών κ. **Γεωργίου**, με σκοπό το αποτέλεσμα της προσπάθειας να δοθεί σε εμπερίστατους συνανθρώπους μας.

Είναι σαφέστατη η πίστη της Εκκλησίας ότι όταν πάσχει ένα μέλος, πάσχει όλο το σώμα. Οι πιστοί δεν μπορούμε να κοιμόμαστε ήσυχοι αν δεν προσπαθήσουμε να θρέψουμε, να σκεπάσουμε, να στηρίξουμε όλους τους αδελφούς μας που το έχουν ανάγκη.

Η αγάπη υπερβαίνει την έννοια της ανοχής, όπως την εκφράζει η φράση «του δίνω κάτι για να μην πεθάνει και να έχω κι εγώ τη συνείδησή μου ήσυχη» και προχωρά πολλά βήματα παρακάτω. Αυτή η στάση εκφράζεται με τη διατύπωση «**δεν μπορώ να φάω αν δεν μπορεί να χορτάσει και ο πλησίον μου**

».

Κλείνοντας ερχόμαστε στο πολύ σημαντικό ζήτημα του ποιος ωφελείται περισσότερο από την αλληλεγγύη;

Η απάντηση είναι σαφής. Περισσότερο ωφελείται αυτός που την ασκεί, καθώς βγαίνει από το καβούκι του εγωισμού του, στρέφεται προς τον πλησίον και συνάπτει σχέσεις αγάπης. Με τη στάση του βάζει τις βάσεις για να ομοιάσει με το Θεό.

Μέσα από αυτό το πρίσμα, όταν λέμε ότι στον άλλο κόσμο δεν παίρνουμε τίποτα μαζί μας δεν έχουμε απόλυτο δίκιο. Στην πραγματικότητα **χάνεται** ό,τι και όσα κρατάμε για τον εαυτό μας και **μας συνοδεύουν ό,τι και όσα προσφέραμε**. Αυτά θα είναι η απολογία μας μπροστά στο θρόνο του Θεού, όταν βρεθούμε πρόσωπο με πρόσωπο με Αυτόν, ο οποίος αποτελεί την πηγή της Αγάπης.

<http://bit.ly/137Ekad>